

NÕUKOGUDE KRIMINAAL- JA KRIMINAALPROTSESSI SEADUSANDLUSE ETTEVALMISTAMISE TEADUSLIKEST ALUSTEST

K. Paas

Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuv Juriidiline Komisjon

Kriminaal- ja kriminaalprotsessi seadusandluse ettevalmistamine on lahutamatult seotud seadusandluse ettevalmistamisega üldse. Viimast ei saa omakorda lahutada juriidilise kaadri ettevalmistamise, õigusliku kultuuri ja juriidilise tehnika küsimustest.

Kõigepealt kaader. Ilma kõrgesti kvalifitseeritud juriidilise kaadri ettevalmistamiseta ei ole mõeldav seadusandluse ettevalmistamise taseme pidev tõus.

NSV Liidu liidulis-vabariikliku justiitsministeeriumi ja samanimeliste ministeeriumide loomine liidu- ja autonoomsetes vabariikides ning justiitsosakondade moodustamine kraides ja oblastites, aga samuti neile ministeeriumidele ja justiitsasutustele omistatud funktsioonid seavad juriidilise kaadri ettevalmistamise küsimused hoopis uuele tasemele.

Rääkimata kohtu, prokuratuuri ja uurimisorganite kindlustamisest juriidiliselt ettevalmistatud kaadriga, on juba üksi uute justiitsasutuste komplekteerimine praeguse juristide ettevalmistamise kontingendi juures suureks probleemiks. Kui aga arvestada asjaolu, et justiitsministeeriumidele on pandud peale kohtute ja teiste justiitsasutuste riikliku juhtimise ja nende tegevuse edasise täiustamise ka õigusliku töö meetoodiline juhtimine rahvamajanduses, samuti ettepanekute ettevalmistamise töö paremustamine seadusandluse süstematiseerimise ja kodifitseerimise kohta, siis ei tulene siit mitte ainult juriskonsultide juriidilise ettevalmistamise kasvav vajadus, vaid ka vajadus ette valmistada juriste mitmesuguste ametikohtade jaoks nõukogude aparaadis.

Vabariigis valmistab kõrgema haridusega juriste ette TRU Õigusteaduskond. Kuid ülikoolist igal aastal väljalastav noorte spetsialistide kontingent pole seni olnud piisav vakantsete kohtade täitmiseks. Vabariigi ees seisvate uute ülesannete jaoks jääks

see aga koguni puudulikuks. Sellepärast on üliõpilaste arvu tõstmine õigusteaduskonnas üks pakilisemaid ülesandeid.

Peale selle on vaja organiseerida vabariigis juriidilise kvalifikatsiooni tõstmise kursused, kus võiksid värskendada oma teadmisi need kõrgema haridusega juristid, kelle ülikooli lõpetamisest on möödunud palju aega.

Nii nagu kõigil aladel, nii peame ka kõrgema haridusega juristide ettevalmistamisel olema ökonoomsed. Meie ei ole nii jõukad, et võiksime pillata ja kulutada riigi raha millelegi mittehädavajalikule. Nõukogude aparaadis ja ühiskondlikes organisatsioonides on palju selliseid ametikohti (näit. küla- ja alevinõukogude sekretärid ja esimehed, kohtuistungite sekretärid, kohtutäiturid, kaadriala töötajad, seltsimehelike kohtute esimehed jne.), kus edukaks töötamiseks on küll vaja juriidilist haridust, kuid kus see ei pruugi tingimata olla kõrgem haridus, vaid piisaks ka juriidilisest keskharidusest. Sellepärast oleks meie arvates õige taastada omal ajal likvideeritud tehnikumi tüüpi juriidiline kool statsionaarse ja kaugõppe osakondadega, mille lõpetamine annaks juriidilise keskhariduse.

See aitaks kiiremini ja vähemate kulutustega lahendada juriidilise kaadri küsimuse vabariigis.

Selle iseloomustamiseks võiks tuua mõningaid arve. Sm. Tamm oma dissertatsioonis «Eesti NSV kohalike nõukogude valitsemise aparaadi formeerimisest ja arenguperspektiividest» toob huvitavaid andmeid. Tema poolt küsitletud 3321 kohalike nõukogude täitevkomiteede aparaadi töötajast on ainult 13% kõrgema haridusega, keskharidusega 53,3%, ülejäänud on algharidusega. 421 algharidusega töötajast 180 kuuluvad juhtivate töötajate hulka, 108 on aga täitevkomiteede osakondades ja valitsustes spetsialistide kohtadel.

Teiste sõnadega, 3321 töötajast ei ole ametikohale vastava haridusliku tasemega 2514 töötajat või 75,7%. Nii madalat hariduslikku taset kohalike nõukogude täitevkomiteede aparaadi töötajate hulgas ei ole üheski teises liiduvabariigis. Halvem on aga see, et neist töötajaist, kellel ei ole ametikohale vastavat haridust, jätkavad õppimist kõigest 274 töötajat ehk 10,9%. Teised ei õpi kusagil.

Rööbiti spetsialistide ettevalmistamisega tuleks suuremat tähelepanu osutada õiguslikule propagandale ja juriidiliste teadmiste levitamisele rahva hulgas. On ju üldtunnustatud tõsiasi, et mida kõrgem on rahva õigusteadvus, mida laiem on tema silmaring, seda vähem on õiguserikkumisi ja seda kõrgem on õigusliku kultuuri tase.

Suureks panuseks rahva õigusteadvuse tõstmisel oleks see, kui üldhariduslike keskkoolide ja keskerihariduslike koolide vanemates klassides ning kõrgemates õppeasutustes seataks sisse kohustusliku õppeainena õpetus nõukogude õiguse alustest. Liiduvaba-

riikides (näit. Usbeki NSV-s), kus seda mitmes üldhariduslikus keskkoolis (olgugi fakultatiivainena) juba õpetatakse, on niisugune õppetöö andnud häid tulemusi.

Kõigiti tuleks laiendada ja edasi arendada juriidiliste rahvaülikoolide võrku ning maksimaalselt kasutada kõiki teisi juriidilise propaganda vorme.

Muidugi mõista ei seisne ülesanne ainult selles, et valmistada ette vajalik arv juriste, tõsta nende kvalifikatsiooni ja levitada rahva hulgas juriidilisi teadmisi. Tähtis on ka see, et kõike seda tehtaks ajakohaselt, õppeprogrammide ja temaatiliste plaanide alusel, mis vastavad meie ees seisvatele ülesannetele. Nähtavasti oleks õige peale traditsiooniliste teemade pöörata senisest rohkem tähelepanu majandusõiguslikule temaatikale, välisriikide, eriti sotsialistlike maade õigusele, juhtimise õpetuse alustele, küberneetikale, kriminoloogiale, aga samuti juriidilise kultuuri, juriidilise tehnika, eriti aga seadusandliku tehnika küsimustele.

Lubatagu mul nüüd lähemalt peatuda juriidilise kultuuri ja tehnika küsimuste juures, mis on lahutamatult seotud seadusandluse ettevalmistamisega.

Kuna meil seadusandlus on kutsutud rahva õigusteadvuse taset tõstma, peavad seadusandluse ettevalmistamisel need õiguslikud ideed, põlvnormid ja muud vaimsed väärtused, mis oma kogumikus moodustavad rahva õigusteadvuse, olema õigusaktide projektides eesrindlikult kajastatud. Mida eesrindlikum on seadusandlus, seda paremini ta teenib rahva kommunistlikku kasvatamist, mille eesmärgiks on, et ühiskonnastased nähted ja kuritegevus väheneksid ning õigusnormide teadlik ja vabatahtlik täitmine muutuks kord-korralt igapäevaseks vajaduseks ja harjumuseks.

Käesoleval arenguetapil peab meie seadusandlus arvestama samuti nõukogude demokraatia järjekindlat laienemist, mis on seotud töötajate laiade hulkade osavõtuga õigusnormide realiseerimise protsessist. Rahvakontrolöride, -malevlaste, seltsimehelike kohtute, aga samuti töötajate osavõtt kohalike nõukogude tööst, tööst õigusemõistmise organites nõuab mitte ainult seadusandlikku reguleerimist, vaid ka osavõtjatelt teadmisi nõukogude õiguse alustest, selle õiguse nõuete täitmist, seega õigusliku kultuuri kõrget taset.

Seadusandluse eesmärkide saavutamisel on suur tähtsus õigusaktide välisel vormistamisel ja juriidilisel tehnikal üldse.

Vastavalt õigusteaduslikus kirjanduses kasutatavale terminoloogiale on juriidiline tehnika laiem mõiste kui seadusandlik või normitehnika ja hõlmab nii normatiivaktide ettevalmistamise, välise vormistamise ja trükis avaldamise tehnikat kui ka nende aktide arvestamist ja inkorporeerimist, õigusnormide tõlgitsemise ja kohaldamise võtteid ja viise.

Seadusandlik või normitehnika on juriidilise tehnika koostis-

osa. Seadusandlikku tehnikat võiks iseloomustada kui normatiivaktide projektide ettevalmistamise võtete ja reeglite kogumikku, mis hõlmab nii normatiivaktide projektide ettevalmistamise organisatsioonilist külge kui ka ettevalmistamise metoodikat ja nende projektide välist vormistamist.

Ülikooli lõpetanud noored spetsialistid tunnevad mitte halvasti seadusandluse aluseid, kuid ei tunne juriidilist tehnikat, mille tõttu esineb praktikas tõsiseid raskusi. Mis alal ka noored ei töötaks, kas kohtunikuna, prokurörina, uurijana, advokaadina, juriskonsuldina või mõnel teisel alal, ikka tuleb neil kursis olla jooksva seadusandlusega. See aga eeldab oskust tegelda seadusandluse arvestusega ja süstematiseerimisega. On vaja tunda õigusnormide teadusliku klassifitseerimise aluseid, mitmesuguseid arvestuse ja otsimise meetodeid, õigusaktide kronoloogilist ja sisulist süstematiseerimist, osata hoida kehtivad normid lahus mittekehtivaist jne.

Juriidilise tehnika puudulik õpetamine ülikoolis annab end eriti valusasti tunda seadusandliku tehnika valdkonnas. Iga jurist peab andma oma panuse meie seadusandluse täiustamiseks ja edasiarendamiseks vastavalt rahvamajanduse ja kultuuri arengule, eriti aga neis küsimustes, mis on antud juristi tööpõlluga otseselt seotud. Juristi kohus on seaduseelnõude ja muude normatiivaktide projektide koostamine, teiste poolt koostatud projektide kohta juriidilise arvamus andmine või viseerimine, küsimuste juriidilise lahenduse kohta ettepanekute tegemine. Niisuguste kohustuste täitmine on aga võimatu niikaua, kui noor spetsialist ei tunne seadusandliku tehnika elementaarseid reegleid ja võtteid, ei tunne seadusandluse ettevalmistamise organisatsioonilis-tehnilisi küsimusi, õigusnormide sõnastamise viise, normatiivaktide struktuuri, juriidilise terminoloogia, fraseoloogia, stiili- ja teisi küsimusi.

Sellealaste teadmiste ja oskuse puudulikkus kajastub ka meie seadusandluses. Näiteks meil väljaantavates normatiivaktides ei reguleerita küsimusi alati ammendavalt, vaid lünklikult, mis tingib ühes ja samas küsimuses korduvate aktide väljaandmise. Normatiivsed ettekirjutused ei ole aktidesse alati paigutatud loogilises järjekorras, ei ole küllalt konkreetsed või on liiga kasuistlikud. Esineb vastuolusid normide vahel, mis on paigutatud ühte ja samasse õigusakti, kui ka normide vahel õigussüsteemis tervikuna. Vahel puudub selge vahetegemine normatiivsete ja mittenormatiivsete ettekirjutuste vahel, ajutiste ja alaliste normide vahel. Normatiivaktide keel ei ole alati selge, lihtne ja kõigile arusaadav, tihti puudub terminoloogiline ühtsus. Vahel reguleeritakse ühe ja sama aktiga mitut küsimust, mis ei ole kuidagi omavahel seotud, või jälle antakse ühes ja samas küsimuses välja mitu normatiivakti. Nii ühel kui teisel juhtumil on raske ülevaate saamine küsimuste õiguslikust reguleerimisest. Puudub järjekind-

lus tehniliste võtete rakendamisel normatiivaktides. Esineb sisulisi erinevusi eesti- ja venekeelsete tekstide vahel.

Juriidilise tehnika probleemide uurimine on käesoleval ajal saavutanud sellise taseme, kus on tekkinud vajadus eraldada õpetus juriidilisest tehnikast iseseisvaks teaduslikuks ja õppedistsipliiniks. Juriidilise tehnika ja eriti selle koostisosa, seadusandliku tehnika tundmaõppimine peaks olema spetsiaalseks distsipliiniks ülikooli õigusteaduskonnas.

Ka seadusandlikult vajab küsimus reguleerimist, seni on selleks tehtud vaid üksikuid katseid.

NSV Liidu valitsus oma 10. juuli 1967. a. määrusega kinnitas «NSV Liidu ministeeriumide üldpõhimääruse», mille 12. punktis on öeldud: «NSV Liidu ministeerium üldistab seadusandluse kohaldamise praktikat talle usaldatud rahvamajandusharus, töötab välja ettepanekuid selle seadusandluse täiustamiseks ja esitab neid läbivaatamiseks NSV Liidu Ministrite Nõukogule.»

Seni on aga jäänud reguleerimata, kes peab kindlustama seadusandluse tehnika ühtsuse ministeeriumide poolt väljatöötatavates ja valitsusele läbivaatamiseks esitatavates seadusandlikes ettepanekutes. NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuv Juriidiline Komisjon on oma eksisteerimise ajal andnud juriidilisi arvamusi ainult üksikute normatiivaktide projektide kohta ja ainult valitsuse erikorralduste alusel.

Enamik normatiivakte on läbi vaadatud ja kinnitatud, kuulamata Juriidilise Komisjoni arvamust. Ligilähedalt samasugune praktika on kehtinud ka Eesti NSV-s.

Kuigi meie vabariigis on püütud seda küsimust korduvalt lahendada, on kõik need lahendused mittepiisavad ning poolikud.

Nii näiteks kohustab Eesti NSV Ministrite Nõukogu ministreid, keskasutuste juhatajaid ja rajoonide ning linnade TSN täitevkomiteesid õigusaktide projektide ettevalmistamisel lähtuma sellest, et ENSV Ministrite Nõukogule esitatavad projektid oleksid lühikesed ja sisaldaksid ainult neid konkreetseid abinõusid, mis nõuavad valitsuse otsust.

Et MN-il ei tuleks läbi vaadata ja täpsustada lahkkelisid ja märkusi projektide kohta, peab need enne esitamist kooskõlastama asjaosaliste ministeeriumide ja keskasutustega; esitatavad otsuste projektid peavad olema põhjalikult ette valmistatud ja enne esitamist läbi vaadatud ministeeriumide kolleegiumidel, linnade ja rajoonide TSN täitevkomiteede istungitel; Eesti NSV Ministrite Nõukogu ei pea õigeks, et üksikud asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, vaatamata sellele, et nad alluvad otseselt ministeeriumidele, vabariiklikele asutustele ja organisatsioonidele, esitavad projekte vahetult Ministrite Nõukogule läbivaatamiseks, mööda minnes instantsidest, kellele nad alluvad.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu 22. mai 1963. a. määrusega kinnitatud «Eesti NSV asutuste, organisatsioonide ja ettevõtete asjaajamise korraldamise näidisjuhend» näeb ette, et asutusele kooskõlastamiseks (viseerimiseks) saadetud Eesti NSV Ministrite Nõukogu määruste ja korralduste projektid tuleb asjaomastele asutustele tagastada 5 päeva jooksul. Nendes esitatud seisukohtadega mittenõustumisel on asutus kohustatud tagastatavatele dokumentidele lisama vastava motiveeritud põhjenduse ühes konkreetse ettepanekuga tõstatatud küsimuse lahendamise kohta. Kui viseerija nimetatud tähtajaks ei suuda anda oma ettepanekuid, siis peab taotlema tähtaja pikendamist. Juhul kui viseerija tähtajaks ei esita oma ettepanekuid ega taotle tähtaja pikendamist, loetakse küsimus viseerijaga kooskõlastatuks.

Asutuste poolt kõrgematele organitele läbivaatamiseks esitatavate seaduste, seadluste, määruste, otsuste, korralduste ja käskkirjade projektidele tuleb lisada ammendav seletuskiri (põhjendus) vastava dokumendi vastuvõtmise vajalikkuse kohta.

Kõik need abinõud valitsusele läbivaatamiseks esitatavate aktide projektide kvaliteedi tõstmiseks jätavad aga lahtiseks põhiküsimuse: kuidas tagada seadusandlikes aktides ühtsus juriidilises terminoloogias, fraseoloogias, struktuuris ja teisteski seadusandliku tehnika küsimustes, kes on vastutav selle ühtsuse eest?

Reguleerimata on ka küsimus, kes üldistab seadusandluse kohaldamise praktikat, töötab välja seadusandluse täiustamiseks ettepanekuid ja esitab need valitsusele läbivaatamiseks neis õigusharudes ja õigussüsteemis tervikuna, kus on hõlmatud paljud rahvamajandusharud ja kultuurielu alad ning kodanikud. Et näiteks maaseadusandlusega peab tegelema põllumajanduse ministereerium, abielu ja perekonnaseadusandlusega justiitsministereerium (juhuil kui perekonnaseisuaktide bürood allutatakse sellele ministereeriumile) ja tööseadusandlusega Ametiühingute Kesknõukogu, see nagu ei ärata kelleski kahtlust. Vaidlused tekivad ühenduses kriminaal- ja kriminaalprotsessi-, tsiviil- ja tsiviilprotsessi-seadusandluse, samuti administratiivvastutuse, majandusõiguse ning kohalike nõukogude kohta käiva seadusandlusega. On selgusetu, kes peaks olema vastutav neis õigusharudes seadusandluse kohaldamise praktika üldistamise, seadusandluse täiustamiseks ettepanekute väljatöötamise ja valitsusele läbivaatamiseks esitamise eest.

Samuti on lahendamata küsimus, kelle juures peab asuma seadusandluse keskne arvestus ja keskne juriidilise informatsiooni teenistus.

Meie arvates juriidilise ühtsuse kindlustamiseks seadusandlikus tehnikas ja juriidilises tehnikas üldse ning selles tähenduses seadusandluse haldamiseks õigussüsteemis tervikuna peaks valitsema üks üleliiduline organisatsiooniline süsteem avarate õiguste ja

kohustustega. Niisuguseks süsteemiks peaks kujunema NSV Liidu, liidu- ja autonoomsete vabariikide justiitsministeeriumide süsteem.

Ministeeriume, keskasutusi ja organisatsioone, samuti kohalike tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteesid tuleks kohustada kõiki nende poolt koostatud normatiivaktide projekte enne valitsusele läbivaatamiseks esitamist juriidiliselt kooskõlastama justiitsministeeriumiga. Justiitsministeeriumil peaks olema õigus anda ministeeriumidele, keskasutustele, organisatsioonidele ja kohalikele tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedele kohustuslikke meetodilisi juhiseid valitsusele läbivaatamiseks esitatavate normatiivaktide projektide ettevalmistamise kohta, sealhulgas juhiseid normatiivaktide projektidele juriidilise arvamuse andmise korra kohta; juhiseid aktide loetelude koostamiseks, mille kehtivus tuleb kaotada, mis tuleb muuta ühenduses valitsuse poolt vastuvõetud seadusandlike aktide ja korraldustega; juhiseid ühes ja samas küsimuses väljaantud normatiivaktide vastastikuseks sidumiseks ja rohkearvulisuse kõrvaldamiseks ning muid meetodilisi juhiseid normatiivaktide projektide ettevalmistamise korra kohta; juhiseid seadusandluse arvestamise, süstematiseerimise, juriidilise informatsiooniteenistuse korraldamise ja muudes juriidilisse tehnikasse puutuvates küsimustes.

Justiitsministeerium, tagades õigusnormide tehnilise ühtsuse, peab paratamatult neid norme ka arvestama, andma neile üldkehtiva klassifikatsiooni ja üldkehtivad indeksid, eristama kehtivad normid mittekehtivatest, tagama tarbijatele kehtiva seadusandluse kohta juriidilise informatsiooni saamise võimaluse kogu õigussüsteemi ulatuses.

See muidugi ei välista seadusandluse tehnika reeglite järgimist, õigusaktide arvestamist, normide klassifitseerimist ja indekseerimist, õigusaktide puhastamist mittekehtivatest normidest, juriidilise informatsiooni korraldamist jms. igas ministeeriumis, asutuses, ettevõttes ja organisatsioonis. Kuid siin tehakse seda ainult selles ulatuses, mis vastab antud süsteemi, asutuse, ettevõtte või organisatsiooni sisemistele vajadustele, töö profiilile ja vastavalt juriidilise tehnika üldkehtivatele normidele ning justiitsministeeriumi meetodilistele juhenditele. Keskised üritused, nagu kehtiva seadusandluse kronoloogiliste ja süstematiseeritud kogude, erialaste normatiivaktide kogumike väljaandmine, normatiivaktidele arvestuskaartide tsentraliseeritud korras pidamine ja abonentidele väljasaatmine, keskse juriidilise informatsiooniteenistuse loomine jne. on mõeldud asutuste, ettevõtete, organisatsioonide ja kodanike abistamiseks, aga mitte nende asendamiseks selles tööloigus kesksete asutustega.

Mis puutub seadusandluse kohaldamise praktika üldistamisse ja seadusandluse täiustamiseks ettepanekute väljatöötamise ning valitsusele läbivaatamiseks esitamisse neis õigusharudes ja õigussüsteemis tervikuna, kus on hõlmatud paljud rahvamajandusharud,

kultuurielu alad ja kodanikud, siis selles küsimuses on samuti vaja seadusandlikku reguleerimist. Valitsus oma otsustega võib panna need ülesanded kas justiitsministeeriumile või mõnele teisele kompetentsele organile, kes oleks vastutav selle tööloigu eest. Igal juhul peaks justiitsministeerium haldama seadusandlust, mis on seotud tema poolt riiklikult või metoodiliselt juhitavate organite tegevusega, aga samuti seadusandlusega õigusemõistmise alal; ta peaks tegema ettepanekuid seadusandluse kodifitseerimiseks. Muidugi mõista võib Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium või Ministrite Nõukogu üksikutel juhtumitel tähtsamate aktide ettevalmistamiseks moodustada ka erikomisjoni asjast huvitatud asutuste ja vastava ala teadlaste esindajaist.

Toome mõningaid näiteid välismaalt. SDV-s vastutab justiitsministeerium jooksva seadusandluse ja valitsuse aktide projektide ettevalmistamise eest õigusemõistmise valdkonnas. Siia kuuluvad kohtu, prokuratuuri, advokatuuri, notariaadi tegevuse kohta käivad aktid, kriminaal-, tsiviil-, abielu ja perekonna ja protsessuaalseadusandlus. Samuti on Poola Rahvavabariigis justiitsministeerium kohustatud ette valmistama ainult need normatiivaktide projektid, mis on seotud õigusemõistmisega. Tšehhoslovakkias koordineerib justiitsministeerium seadusandluse ettevalmistamise tööd tsiviil- ja kriminaalseadusandluse, aga samuti seadusandluse valdkonnas, mis puudutab kodaniku olukorda ühiskonnas.

Sõltumata sellest, kuidas meil seadusandlikult lahendatakse kõne all olev küsimus, peaks seadusandluse kohaldamise praktika üldistamise ja seadusandluse täiustamiseks ettepanekute väljatöötamise, aga samuti juriidilise tehnika probleemide uurimise eesmärgil loodama ka liiduvabariikide justiitsministeeriumide juurde seadusandluse täiustamise teadusliku uurimise instituudid või NSV Liidu samanimelise instituudi filiaalid.

NSV Liidu ja liiduvabariikide ministrite nõukogude juures asuvad juriidilised komisjonid tegid oma eksisteerimise aja jooksul seadusandluse paremustamiseks ära suure töö. Selle töö tulemusena on põhimine osa nõukogude seadusandlusest kodifitseeritud, on käimas õigusaktide kronoloogiline ja sisuline süstematiseerimine, parandatud on seadusandlikku tehnikat ja tõstetud juriidilist kultuuri.

Kuid sellest hoolimata kannatas juriidiliste komisjonide töö mõninga ühekülguse ja organisatsiooniliste puuduste all. Esiteks: juriidilised komisjonid tegelesid küll seaduseelnõude ja muude normatiivaktide projektide ettevalmistamisega, kuid seadusandluse tegeliku ellurakendamisega nad ise seotud ei olnud, kuna neil puudusid halduslikud funktsioonid, nad ei olnud haldusorganiteks. Teiseks puuduseks oli see, et juriidilised komisjonid olid kas NSV Liidu (NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuv Juriidiline Komisjon) või liiduvabariiklikud organid (liiduvabariikide ministrite nõukogude juures asuvad juriidilised komisjonid), kel puudusid

omavahelised alluvussuhted ja keskne juhtimine. Kuna aga NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandlus moodustab lahutamatu terviku, siis ei taganud niisugune organisatsiooniline sõltumatus ja keskse juhtimise puudumine vajalikku ühtsust juriidilise tehnika ja seadusandluse paremustamises. Iga liiduvabariik tegutses omaette ja selle tulemusena tekkisid seal, kus oli vajalik küsimuste ühesugune lahendus ja ühtne süsteem (näit. õigusnormide klassifitseerimise ja indekseerimise alal), segavad ja tööd raskendavad erinevused.

Nüüd, kus on moodustamisel NSV Liidu ja liiduvabariikide liidulis-vabariiklikud justiitsministeeriumid, kelle pädevusse antakse kohtuorganite ja teiste justiitsasutuste riiklik juhtimine, kaovad ka eespool nimetatud puudused seadusandluse paremustamise küsimustes. Seega võivad uued ministeeriumid senisest edukamalt likvideeritavate juriidiliste komisjonide poolelijäänud tööd jätkata.